

2.12 Komitetas **atkreipia dėmesį**, kad daugelis Komisijos siūlymų yra susiję su standartų, sistemų, rodiklių ir metodų kūrimu, kuriais būtų galima palyginti atskiras šalis. **Komitetas mano**, kad yra labai svarbu sukurti sistemas, kurios nereikalautų didesnių žmogiškųjų išteklių, nedidintų regioninės ir vietos valdžios išlaidų bei biurokratų skaičiaus.

2.13 **mano, kad yra labai svarbu**, jog atsižvelgiant į įvairių valstybių situaciją ir poreikius, visi pasiūlymai būtų lankstūs ir paprasti.

2.14 **mano, kad yra svarbu**, jog Komisijos pasiūlymai būtų priimami palaipsniui ir neatsirastų įtampa tarp tų miestų, kurie

sugeba įgyvendinti pasiūlymus iš karto, ir tų, kurie jų negali pradėti vykdyti tuoj pat.

2.15 **mano**, kad Komisija turi paaiškinti, kas turima galvoje sakant „miestai ir didmiesčiai“ bei „miestų teritorijos“. Jei būtina, apibūdinimai gali būti parengti kiekvienoje valstybėje narėje.

2.16 **pabrėžia** būtinybę sukurti tikslinę strategiją, kuria nuosekliai būtų atsižvelgiama į miesto aplinkos ryšius su atokiais rajonais, jei reikia, numatant susitarimus ir bendradarbiavimą su atitinkamomis suinteresuotomis aplinkinių vietovių valdžios institucijomis.

2004 m. rugsėjo 30 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Regionų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos Sąjungos civilinės saugos gebėjimų stiprinimo

(2005/C 43/10)

REGIONŲ KOMITETAS,

Atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl *Europos Sąjungos civilinės saugos pajėgumų stiprinimo* (KOM(2004) 200 galutinis);

Atsižvelgdamas į 2004 m. kovo 25 d. Europos Komisijos sprendimą šiuo klausimu pasikonsultuoti su Regionų komitetu pagal Europos Bendrijos Steigimo sutarties 265 straipsnio pirmąją pastraipą;

Atsižvelgdamas į 2003 m. birželio 19 d. savo Biuro sprendimą pavesti Darnaus vystymosi komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

Atsižvelgdamas į 2003 m. liepos 3 d. savo nuomonę dėl *Stichinių nelaimių administravimo ir pasekmių: Europos struktūrinės politikos vaidmuo 2003* (CdR 104/2003 fin.) ⁽¹⁾;

Atsižvelgdamas į 1999 m. gruodžio 9 d. Tarybos sprendimą 1999/847/EB *inicijuoti veiksmų programą civilinės saugos srityje (2000-2004)* ⁽²⁾;

Atsižvelgdamas į 2001 m. spalio 23 d. Tarybos sprendimą 2001/792/EB, Euratom, *inicijuojantį Bendrijos mechanizmą siekiant palengvinti bendradarbiavimą dėl pagalbos civilinės saugos srityje* ⁽³⁾;

Atsižvelgdamas į 2003 m. pabaigos Komisijos iniciatyvas priimti Tarybos sprendimo 2001/792/EB įgyvendinimo instrumentus;

⁽¹⁾ OL C 256 2003 10 24

⁽²⁾ OL L 327, 1999 12 21, 53 psl.

⁽³⁾ OL L 297, 2001 11 15, 7 psl.

Atsižvelgdamas į 2003 m. rugsėjo 4 d. Europos Parlamento rezoliuciją (PE T5-0373/2003) dėl *vasaros karščių poveikio* (2003) ir į Europos Parlamento pranešimą (PE-A5-0278/2003) dėl *saugumo jūroje pagerinimo, atsižvelgiant į laivo „Prestige“ avariją*;

Atsižvelgdamas į sutarties Konstitucijai Europai projekto III-184 ir I-42 straipsnius, kuriuose išdėstyti esminiai principai, pagrindžiantys bendradarbiavimą ir solidarumą civilinės saugos srityje;

Atsižvelgdamas į nuomonės projektą (**CdR 241/2003 rev. 1**), kurį 2004 m. liepos 8 d. priėmė Darnaus vystymosi komisija (pranešėjas – **p. Isidoro Gottardo**, Friuli Venezia Giulia regiono tarybos narys (IT/ELP);

Kadangi:

- 1) Valstybių narių solidarumo ir abipusės pagalbos principas stichinių arba žmogaus sukeltų nelaimių Europos Sąjungos teritorijoje atveju yra esminis moralinis įsipareigojimas ir esminis tarptautinės bendruomenės principas;
- 2) Europos Sąjunga privalo tarptautinio bendradarbiavimo rėmuose užtikrinti aukščiausius solidarumo principus trečiosioms šalims, kurias paveikia aukščiau nurodytos nelaimės;
- 3) Pastaraisiais metais tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų pastebimai išaugo rizika, susijusi su galimomis nelaimėmis. Dėl to yra gyvybiškai svarbu, kad Europos Sąjunga imtųsi veiksmų stiprinti Komisijos koordinavimą ir greito reagavimo pajėgumus;
- 4) Moderni ir efektyvi civilinės saugos sistema yra pagrįsta dviem pagrindiniais ramsčiais, t.y. aukšto lygio koordinavimu ir sudėtingu, visą Bendriją apimančiu operacinių išteklių ir labai specializuotų greitojo reagavimo padalinių tinklu;
- 5) Platus visos Europos žmoniškųjų ir materialių civilinės saugos išteklių tinklas, tarnaujantis valstybėms narėms ir regionams, yra gyvybiškai svarbus siekiant užtikrinti greitas, aktyvias nelaimių aukų gelbėjimo operacijas ir mobilizuoti, bei koordinuoti operacijų išteklius vietoje ir pagalbą, teikiamą iš už paveiktos teritorijos ribų;
- 6) Sustiprinus Europos Sąjungos civilinės saugos gebėjimus Bendrija turėtų ryžtingai ir tikslingai spręsti prevencijos klausimus, siekdama, kiek tai įmanoma, sumažinti nelaimių skaičių ir sušvelninti neigiamas pasekmes tų nelaimių, kurių prevencijos užtikrinti neįmanoma;

Savo 56-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2004 m. rugsėjo 29-30 d. Briuselyje (rugsėjo 30 d. posėdis), vienbalsiai priėmė šią nuomonę:

1. Regionų komiteto pozicija

REGIONŲ KOMITETAS

1.1 **pritaria** veiksmų planui, pateiktam Komisijos komunikate dėl Europos Sąjungos operacinių pajėgumų civilinės saugos srityje stiprinimo, vadovaujantis solidarumo ir bendradarbiavimo principais, kuriuos Europos Parlamentas laiko vienis esminių tarptautinės bendruomenės principų;

1.2 **mano**, kad reikia veikti visapusiškai, apimant visus visuomenės civilinės saugos aspektus, tokius kaip prevencinės priemonės, civilinė sauga ir priemonės padariniams pašalinti;

1.3 **mano**, kad vietos ir regionų valdžios institucijos yra svarbus šiuolaikiškos ir veiksmingos Europos civilinės saugos struktūros ir valdymo pavyzdys, atsižvelgiant į jų įstatymų leidžiamąsias bei administracines galias, į jų tiesioginį ryšį su piliečiais ir jų atsakomybę už piliečių saugumą ir regioninių paveldą;

1.4 **mano**, kad organizaciniai gebėjimai, kuriuos pastaraisiais metais regionai pademonstravo stichinių nelaimių, miškų gaisrų, pramonės ir transporto nelaimingų atsitikimų metu, gali tapti svarbiu pavyzdiniu modeliu plėtoti efektyvią ir šiuolaikišką Europos civilinės saugos sistemą, kuri galėtų tinkamai reaguoti į krizes Europos Sąjungoje ir už jos ribų;

1.5 **mano**, kad valstybėse narėse, regionuose ir bendruomenėse išgalėjo aktyvi civilinės saugos kultūra, kuri išsivystė į sudėtingą, visą Europos Sąjungą apimančią tinklą. Jis prasideda vietos lygiu, o konsoliduojamas – aukščiausiu instituciniu lygiu. Valdžios institucijos, o ypač regionai, privalo turėti itin gerus greito reagavimo ir koordinavimo gebėjimus, t.y. tiesioginę prieigą į plačiai pasklidusius ekstremalių situacijų išteklius, išdėstytus visoje teritorijoje; galimybę skubiai mobilizuoti savo žmogiškuosius ir materialius išteklius į nelaimės zoną ir gebėjimą koordinuoti išorinių žmogiškųjų ir materialių išteklių dislokavimą;

1.6 **pabrėžia**, kad sparčios, kokybiškos informacijos ir informacijos pateikimo sistemos krizinių situacijų stebėsenai ir valdymui yra gyvybiškai svarbios naujam Bendrijos civilinės saugos mechanizmui, kadangi be jų neįmanomas efektyvus nelaimės aukų gelbėjimo darbų koordinavimas;

1.7 **mano**, kad būtina susieti Europos stebėsenos centrą su nacionalinėmis ir regioninėmis civilinės saugos operacijomis, tuo tikslu pasitelkiant fiksuotą ekstremalių situacijų ryšio tinklo sistemą;

1.8 **tikisi**, kad po Komunikato gairių įgyvendinimo seks Europos sertifikavimas, susijęs su nacionalinių ir regioninių civilinės saugos sistemų informacijos pateikimo pajėgumų, vadovavimo ir valdymo standartais, siekiant užtikrinti tokių ekstremalių situacijų pajėgų veiksmingumą ir patikimumą;

1.9 **mano**, jog siekiant galimybės reguliariai atnaujinti Europos civilinės saugos duomenų bazę ir užtikrinti veiksmingą bei greitą reagavimą į ekstremalias situacijas, regioniniai ir nacionaliniai civilinės saugos centrai turėtų būti pirminis informacijos apie žmogiškuosius bei materialius išteklius ir reagavimo į ekstremalias situacijas patirties šaltinis. Jau egzistuojančios atskirų valstybių tarnybų duomenų bazės turėtų būti suderintos su Europos duomenų baze;

1.10 **mano**, kad atsižvelgiant į ilgalaikę valstybių narių ir regionų patirtį reaguojant į įprastesnes ar pasikartojančias nelaimes, pagrindinis strateginis tikslas visos Europos mastu turėtų būti jau Europos Sąjungoje egzistuojančių žmogiškųjų ir materialių išteklių tarpusavio suderinimas ir koordinavimas;

1.11 **mano**, kad siekiant parengti realistiškus ekstremalių situacijų scenarijus retoms ar menkai suprantamoms ekstremalioms situacijoms ir apibrėžti žmogiškuosius bei materialius išteklius, kurie būtų geriausiai tinkami gelbėjimo ir greito reagavimo operacijoms, turi būti paskirta Bendrijos lygio ekspertų komanda.

1.12 **mano**, kad bendros civilinės saugos operacijos yra svarbus kriterijus, atspindintis skirtingus valstybių narių žmogiškuosius ir materialius operacinius pajėgumus šioje srityje. Bendros operacijos leidžia nustatyti, ar dalyvaujančios šalys gali efektyviai integruoti savo operacijas ir užtikrinti gerą koordinavimą su vietos civiline valdžia, kurios atsakomybė vietos informacijos pateikimo, vadovavimo ir krizių valdymo tinkle yra itin svarbi;

1.13 **pabrėžia**, kad Europos greitojo reagavimo į ekstremalias situacijas pajėgų sukūrimas ir įforminimas turėtų suteikti kaip galima daugiau galimybių tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, o ypač bendros civilinės saugos pratyboms tarp kaimyninių arba pasienio regionų.

2. Regionų komiteto rekomendacijos

Duomenų bazė

REGIONŲ KOMITETAS

2.1 **rekomenduoja**, kad operatoriai, kurie valdo atitinkamą informaciją savo institucijos reikmėms ir kurie administruoja visą parą veikiančius civilinės saugos centrus savo jurisdikcijos teritorijose, suderindami prieinamus atskirų valstybių tarnybų duomenų bazių duomenis, sudarytų ir atnaujintų žmogiškųjų ir materialių išteklių duomenų bazę įvairioms ekstremalioms situacijoms;

2.2 **siūlo**, kad į duomenų bazių informacijos šaltinius būtų įtraukti nacionaliniai civilinės saugos operacijų centrai, tuo tikslu kaupiant informaciją apie svarbiausius materialinius bei žmogiškuosius išteklius ir aukštos kvalifikacijos specialistus. Duomenų bazė taip pat turėtų apimti regioninius civilinės saugos operacijų centrus, tuo tikslu renkant informaciją apie bendrus vietos valdžios organams priskirtus išteklius ir specializuotus greitojo reagavimo padalinius;

2.3 **rekomenduoja**, kad be informacijos apie finansinius ir operacinius išteklius, skiriamus įvairių ekstremalių situacijų atveju, anksčiau minėto informacinio tinklo visų lygių dalyviai duomenų bazei taip pat pateiktų konkrečių ekstremalių situacijų, į kurias reaguoja atitinkami operacijų padaliniai jų teritorijoje ar už jos ribų, sąrašą.

2.4 **rekomenduoja**, kad duomenų bazėje būtų pateiktas išsamus tarptautinis sąrašas civilinės saugos operacijų, kurias savo teritorijoje organizuoja ir koordinuoja operacijų centras;

2.5 **rekomenduoja**, kad duomenų bazė būtų atnaujinama kas šešis mėnesius, per iš anksto nustatytą laikotarpį;

Bendros pratybos

REGIONŲ KOMITETAS

2.6 **rekomenduoja**, kad bendrose civilinės saugos pratybose būtų tinkamai subalansuoti didesni specializuotų nacionalinių pajėgų ištekliai ir regioniniai reagavimo į ekstremalias situacijas ištekliai, kurie yra konkrečiai parengti teikti tiesioginę pagalbą gyventojams glaudžiai bendradarbiaujant su savivaldybės ir kitomis nacionalinėmis, bei regioninėmis pajėgomis;

2.7 **ragina** Komisiją prisiimti išipareigojimus dėl tarpvalstybinių operacijų, apimančių aktyvų pasienio regionų bendradarbiavimą, planavimo ir vystymosi. Tai leistų regionams suvienyti savo patirtį civilinės saugos srityje ir suteikti tvirtą operacijų bazę, kurios pagrindu būtų galima kurti Europos reagavimo į ekstremalias situacijas pajėgas;

2.8 **rekomenduoja**, kad pasikartojančioms nelaimėms, o ypač greitai plintančioms nelaimėms (tokioms kaip miškų gaisrai), būtų apibrėžta geriausia reagavimo į ekstremalias situacijas praktika. Tai galima pasiekti palyginant skirtingų regionų naudojamas išankstinio perspėjimo ir reagavimo į ekstremalias situacijas taktikas;

2.9 **rekomenduoja** imtis priemonių gerinant civilinių ir karinių išteklių suderinamumą siekiant užtikrinti, kad prireikus bus nedelsiant dislokuoti specialūs ištekliai, kuriuos turi tik ginkluotosios pajėgos, arba siekiant pasitelkti papildomus specialius išteklius, tokius kaip sraigtasparniai, kurie papildytų civilinės saugos išteklius sudėtingų ar didelio masto nelaimių atveju.

Informacijos pateikimas ir geresnis koordinavimas

REGIONŲ KOMITETAS

2.10 **rekomenduoja**, kad siekiant išspręsti problemas, susijusias su savalaikiu informacijos perdavimu, kuris leistų greitai įvertinti susidariusią ekstremalią situaciją ir greitai suteikti efektyvią pagalbą, regioniniai visą parą dirbantys ekstremalių situacijų centrai turi turėti galimybę tiesiogiai bendrauti su nacionaliniais ir ES ekstremalių situacijų centrais, tuo būdu išvengiant

netiesioginių informacijos kanalų, kurie sulėtina arba iškreipia informacijos srautą.

2.11 **rekomenduoja**, kad būtų įsteigtas specialus Europos civilinės saugos informacijos pateikimo tinklas, kuris sujungtų visus regioninius ir nacionalinius centrus su Europos stebėsenos centru;

2.12 **siūlo**, kad regioniniam civilinės saugos centrui, kuris siekia, kad išoriniai ištekliai būtų dislokuoti nelaimės zonoje, būtų privaloma informuoti Europos stebėsenos centrą apie susidariusią ekstremalią situaciją. Toks regioninis centras taip pat turėtų informuoti Europos centrą apie krizės pabaigą.

Finansiniai ištekliai

REGIONŲ KOMITETAS

2.13 **rekomenduoja** sustiprinti finansinę paramą intervencijoms ekstremalių situacijų atveju ir paspartinti Europos civilinės saugos sistemos formavimą. Toks finansavimas ne tik gyvybiškai svarbus siekiant užtikrinti tokios tarptautinės bendrijos kaip Europos Sąjunga valstybių narių solidarumą; jis suteikia galimybę palengvinti ES valstybių narių ir regionų, kurie yra raginami koordinuoti savo operacijas integruotu būdu, specializuotų ES pajėgų bei padalinių integraciją ir koordinavimą.

2004 m. rugsėjo 30 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB